

Conscientiam nisi in acquirendis Innocentum bonis circumferebant, foris sepulchra dealbata, extrinsecus autem putredine pleni. Hic postremus vocatur Hackworst, forsan ex innoxio sanguine, & carne Catholicorum sibi facrimina præparare mentis fuit.

C A P U T XVI.

De ulteriore procedura contra præfatum Petrum Exken.

Affirmant, in primis, tu supplicam muneribus additis Bruxellas deportasti Marchioni Spino-læ, similiter & scire avebant, qualis conspiratio in tapeto (ut ita dicam) foret. Respondet Exken, de his praxibus nihil mihi meâ viâ constitit, priusquam de captivitate civium intellexerim. Affirmat tribunal, quòd certi sint, quòd ego conscius sim, addentes; quâ postremâ vice Xantis fuisti? respondet Exken, transiit fermè medius annus, quærunt insuper; quod tibi verborum commercium fuit cum Presbytero Gerhardo; an non intenderet spatium semestrio Gochiæ comparere. Respondet Exken, comparebit; sed quo casu ignotum mihi est. Addunt, quo tempore fuisti apud Gubernatorem Gelriæ de Verdugo? Ad quod reponebam, eundem me totâ meâ vitâ non vidisse. Post hæc revertuntur ad cantilenam sicut ipsi dicebat Pasquillum sapientem, & in defamationem Serenissimi Principis compositam, & in medium producunt falsarium istum Textorem, qui me flagitii istius convincere voluit. Interrogabam eum: quod fundamento hoc scis? Respondet Textor: audiui te similia loquentem. Quæro ego; ubinam vel quo in loco? Respondet Textor, in diversorio. Interrogo; quæ-

quænam communitas ibidem congregata fuerit : dicebat se hæc nescire, sed persistebat se similia à me audisse, quærebam, qualia ergo sunt contenta ? Nescio dicebat; quia nec legere, nec scribere stompax ille poterat. His dictis Textor obmutescit. Mox verbum suscipit quidam è tribunali dicens : tu optimum inquisitorem ageres, nimis multum interrogas. Si Textorem taliter interrogassent, citius ad lucem veritas pervenisset. Attamen malitia perseverat. Textor dicit se mortem subire velle, si ea dicta, & allegata veritati non inniterentur, præsertim quoad supplicam consignatam. Quid igitur rursus ? Ah ! rursus evocatur Andreas Carnifex Clivensis, mandatum ei datur ut instrumenta torturæ paret, & ad manum habeat ; qui me festinus à tergo arripit, atque in scalam extendit, mox à terrâ elevatus pendeo taliter, ut humeri, & brachia compagibus suis soluta fuerint, hoc nondum sufficiebat, addunt instrumentum torcular in sinistrâ tibiâ, & quidem tali vi, ut sanguis copiosus efflueret. Hæc pœna erat intolerabilis, sed cum viderent hanc torturam ad exprimenda falsa mendacia non sufficere, minantur graviora supplicia. Dicentes : si fateri nolis, *soo sult gy op een houten Peerdt ryden, dat daer gereet staet*, quod tormentum cæteris ne quidem fuit comparandum, & id ipsum, quod scire intendebant, erat de Principe, de supplicâ, in summâ de omni fictâ pravitare, quibus objectionibus ego respondi, velle me juramentum omnium maximum præstare, si tale quid mihi imponi queat ; verùm indurata ista, & adamantina peçtora non poterant emolliri. Ergo ad ligneum istum equum condemnor in superficie, & ab utrâque parte acutum. Igitur indusio tenus exutus imponor isti equo,

equo, & ab utroque pede affligor pondere ferme centum librarum, quæ pondera Carnifex elevans, & ea summâ violentiâ dimittens intolerabilem mihi pœnam accersierat, onera hæc erant ab utraque parte pedis taliter constituta, ut vix sine divino auxilio corporalis sanitas conservari posset. His accidentibus assistit sceleratus Textor, cui Exken respondet: afferte mihi unicum textum vel rythmum cantilenæ à me compositæ; si deprehendere possitis, quod in Corpus & fortunam Serenissimi nostri injurius aut infidelis unquam fuerim. Verùm sanguinolenti isti, & Catholicorum bonorum proci, & appetitores nil desiderabant, quàm sanguinis effusionem, & agrorum, & villarum fraudulentam possessionem.

Interim cantilenæ & Pasquillo valedicunt, tantùm examinantes cujus consilio tractatus iste factus fuerit, de quo tractatu vel conspiratione meâ vitâ mihi nihil constiterat. Tribunal ergo militare videns se hâc viâ nihil proficere majus tormentum minatur, addentes: taliter te torquebimus usque dum falsitatem quamvis violentiâ extortam fatearis. Respondet Exken: potestas vobis in corpus meum, non autem in animam. Plura visitemus. Dicunt igitur prænobiles Confessûs istius Justitiarîi: te aliter excipiemus, hæc tormenta tibi non sufficiunt, talia tibi infligemus, quibus priora vix comparari queant, procedamus igitur ad immanem hujus rei Epilogum: an homo Christianus tam atram bilem habere potuerit, ut ne ullus Christianæ misericordiæ fomes in tam perduelli anima permanserit.

Nova ergo media excogitantur, & quidem talia, ut honestus animus abhorreere talia videatur; verùm veritatem edicere cur erubescerem. Venitur ad col-
lare

lare ferreum iisdem cuspidibus & clavis refertum, huic misero Exken adducunt, & collum ejusdem tam honesto aureo vellere cingunt: interim manus post terga ligantur, funes insuper per ferreum istum Collare inducentes, & in summum extrahentes retrorsum in semipatibulo suspenditur taliter Cervicē cinctus, protestatur de injuriā tam coram Domino Deo, quā coram hominibus. Invidi isti reformati desuper ridebant, & honesto cælibi tanta patienti extorquere volebant, quod ne cor cogitaverat. Pendet interea absque omni humano solatio fermē sex horis vix cum extremitate pedum terram attingens, & intolerabilem torturam sustinens. Interrogant num fateri velim, nec ne: at quid fatebor? reponebam, de quo mihi nihil constat; optarem sanē, ut Dominus Deus signum in cœlis daret, & taliter innocentiam meam manifestaret; Pergit ulterius Petrus Exken his verbis; si me possitis convincere de propositionibus mihi exhibitis, Dominum Deum in testem voco, quia innocentiam succumbere non permittet, sicut & postea luculenter apparuit, addens hæc formalia, malle se absurdissimam mortem subire, quā falsum testimonium præstare.

C A P U T XVII.

Petrus Exken ad mortem usque torquetur.

Pergunt ulterius sinceram miseri constantiam inauditis tormentis tentare. Respondet Exken, optarem, ut Dominus Deus terram aperiret, & me vivum absorberet, si unquam exhibita mihi mendacia ullo veritatis fundamento nitantur; addens desuper